

Federiko Moća

Devojka iz
severnog Rima

Prevela sa italijanskog
Biljana Janković

**Čarobna
knjiga**

*Pipolu i Lučani,
za onaj dan kada smo svi zajedno plesali u salonu.*

Nema voza u koji ne bih sela,
bez obzira na to kuda se uputio.

Nensi Bojd

Stanice su moja stara ljubav. Mogao bih na njima da provodim dane, sedeći u nekom uglu i posmatrajući šta se dešava. Postoji li mesto koje bolje od stanice odražava duh neke zemlje, dušu naroda, njegove probleme?

Ticijano Tercani

1

Zvoni jedanput, dvaput, tri puta. Uključi se sekretarica. Ne ostavljam poruku. Pričekam malo, laktova oslonjenih na ogradu balkona, gledajući na ulicu. Neki prolaznik užurbano korača, drugi se muči s teškim kesama iz prodavnice. Gledam ih kako klancaju i pomislim da svako ima svoj teret koji mora da nosi. Mladić i devojka, bez kaciga, prolaze na vespi. Ovde, u Napulju, mnogo toga je dozvoljeno ili, bolje rečeno, toleriše se po nekom ličnom, nepisanom zakonu. Malo dalje, vidi se more, zaliv, Vezuv, razglednica koja za mene godinama znači odmor, zabavu i prijatelje.

Pre svega prijatelje.

Jer za pijanstvo je dovoljno da popijete mnogo od svačega, čak i baru, za uživanje na moru vam može biti dobra i plaža u Riminiju, ali za prijatelje ne. Njih morate da izaberete i čuvate. Oni su jedinstveni. Kao snežne pahulje. Nikad ne možete da nađete dve iste.

Čujem glasove iz dubine kuće.

„Zaboravi Godina, već sam ga kupio...”

„Onda ću uzeti Marušića, koliko je?”

„Pet kredita.”

„E, moj je! I nosi se!”

Ako nastavim da hvatam zjale na balkonu s mobilnim telefonom u ruci, oni drkoši će mi maznuti sve što je dobro. Ova sezona u

*Fantakalču*¹ biće mi najjadnija u istoriji. Luka bi se možda i sažalio na mene, ali Fabio i Paolo ne.

To je i rezultat grupisanja. Luka je iz Rima, kao ja. Druga dvojica su iz Vomera.²

Družimo se već nekoliko godina. U početku smo se viđali samo leti na Iskiji, ali sada je svaki izgovor dobar. Jedino što Fabio i Paolo retko putuju, obično Luka i ja sedamo na voz. Živimo na Trgu Kaprera, iza naše bivše gimnazije *Julije Cezar*. Treba nam minut do stanice i za nešto više od sat vremena smo u centru Napulja. Za mene to nije problem. Naprotiv. Možda sam i izabrao prijatelje iz drugog grada, jer gde god zbrišem s vremena na vreme, osećam se kao kod kuće. Veliki Lučo³ je pevao *Si, viaggiare*,⁴ i ja se slažem s njim, iako je on putovao kolima, dok ja više volim vozom. Ponekad razmišljam o vozu kao o mestu koje se kreće. Naravno, ako ima nekog smisla u toj ideji „mesta” koje vodi na druga mesta. U svakom slučaju, putovanje je ono što se računa. Ipak, dok putujem vozom, osećam se važnijim, kao da pripadam svim mestima koja gledam kroz prozor. Ne znam zašto, ali pomisao da odem u neki grad otvara um, pa čim ugledam ponudu s popustom, ja je iskoristim.

Ponovo ukucam broj. Zvoni jedanput, dvaput, tri puta. Opet se uključi sekretarica i ja prekinem. Kako je to čudno, mrzim i volim mobilni telefon. Teoretski, omogućio je da svima možemo ući u trag; u praksi, svi smo postali još više paranoični. Ako nekog ne dobijete, odmah pomišljate na najgore. Ali najpokvareniji su oni koji

---

¹Virtuelni fudbal; učesnici, izigravajući trenere, formiraju i vode fudbalske timove, koje čine pravi igrači u nekom fudbalskom takmičenju (italijanska Serija A, Evropski šampionat, Svetsko prvenstvo). Ishodi virtuelnih utakmica zavise od onoga što pravi igrači pruže na terenu i ocena koje im dodeljuju sportski novinari. Cilj je voditi virtuelni tim do osvajanja virtuelnog šampionata, uz sve što inače prati realni fudbal: transferi igrača, povrede... (Prim. prev.)

²Deo Napulja. (Prim. prev.)

³Veliki italijanski kantautor Lučo Dala. (Prim. prev.)

⁴*Da, putovati*. (Prim. prev.)

ne reaguju. Postoje dve vrste ljudi koji zaslužuju robiju: prvi su oni koji odmah pročitaju poruku, ali ne odgovaraju, kao da nešto važno i hitno moraju da urade; drugi su taktičari, oni koji vam uskraćuju priliku da vidite dve plave štriklirane crtice. Takve baš ne podnosim. Čemu to? Onda je bolje i ne otvarati čet.

Jebote, ako pročitaš, treba i da odgovoriš.

Danas to primam lično, jer želim da pričam sa Sarom, a ne uspevam.

Sara je moja devojka i već nekoliko nedelja radi u Veroni.

Zaposlila se kao hostesa u firmi koja organizuje promocije vina, što joj omogućava da dopuni budžet dok čeka početak studija, ali i da zadovolji svoju iznenadnu i neshvatljivu obuzetost vinom.

Da budem iskren, mene vino asocira na mamurluk. Ne shvatam tu potrebu da se sa dvanaest hiljada reči opiše neki ukus. Stoga ne razumem ni zašto Sara pohađa kurs za somalijera, a naročito zašto u poslednje vreme toliko obilazi vinske podrume. Ali zna se da su žene čudne, a ja, kao i većina muškaraca, gledam, klimam glavom i mirim se s tim da ne razumem. Ponovo razmislim o njenom nejavljanju. Obično se čujemo kad završi, u 17.30, i ponovo u 20.45, pre nego što ode na večeru sa svojim koleginicama hostesama. Samo što meni ta rutina da se čujemo u tačno određeno vreme priziva u misli Uga Baldelija zvanog Koza. Njegova priča je tužna. On je uvek govorio: „Navika ima rogove.” Bio je ubeđen da je bolje izbegavati unapred dogovorene razgovore i susrete, jer ćete tako sprečiti osobu s kojom ste u vezi da organizuje prevaru. Ipak, ova strategija mu nije mnogo poslužila. Na kraju je svoju devojku našao s jezikom u ustima drugog.

Pošto sami birmo da li ćemo verovati nekome, ja sam izabrao da verujem Sari, i ne želim da se plašim rutine. Možda se ne javlja zato što se nešto nepredviđeno dogodilo, možda se raspravlja sa sestrom preko telefona, a ova je, među nama, stvarno smaračica. Iz druge sobe me dozivaju.

„Simone? Jesi li gotov? Daj, samo tebe čekamo!”

Ponovo ulazim u salon, gde moji prijatelji sede oko niskog stočića. Luka je poluzavaljen na nekom starom tamnobraon plišanom ležaju, a jednu nogu klati preko ivice. Nas dvojica se znamo od osnovne škole. Student prava na trećoj godini ubeđen je da se tok kojim stvari idu može pojmiti jednostavnim posmatranjem pokazatelja koji nas okružuju. Dakle, ako ne shvatamo kuda idemo, to je samo zato što smo lenji, ili smo, što je još gore, postali idioti. A tu je i Fabio, koji je izabrao stolicu blizu stola i pije koronu. Fabio je davež, jedan od onih koji uživaju da podbadaju. Ponekad pomislim da ga je nešto sjebalo ili je to učinio život u globalu. Ali svejedno ga volim. Trio zatvara Paolo, domaćin, zavaljen u bordo fotelju. Potpuno izlizana, velika je koliko i sam ležaj, rezultat nekog grotesknog pokušaja uređivanja prostora. Na podu je tepih prepun orijentalnih šara; jedini element koji kroz braon, zelene i bordo pruge očajnički pokušava da dá neki smisao, ton ambijentu, što reče Faca u filmu *Veliki Lebovski*.

Paolovi roditelji, Dijego i Marina, vlasnici kuće, simpatični su i velikodušni. Iako ne žive baš u izobilju, stalno nas tove. Ta hrana dolazi u neprekidnom ritmu: pice, kalconi, kroketi i sve što se u Napulju dobro pravi.

Moji prijatelji drže mobilne telefone u rukama i formiraju timove, bacajući oko na spiskove i kvote na sajtu *Fantakalča*.

Ja im se pridružim.

„Hvala bogu...” Fabio raširi ruke. „Ja sam se s bivšom zabavljao godinu dana, ali, jebote, nisam bio prilepljen za telefon. Najviše što bih joj poslao bila je poruka za laku noć.”

„Pa zapitaj se zašto te je otkočila...”

On mi uperi flašu piva u grudi: „Ja sam *nju* otkočio!”

„A ti, Simo, koliko si već sa Sarom? Sto godina?” pita Paolo.

„Sutra je godinu dana”, odgovaram, sedam i otvaram sastav svog tima.

„Sutra je godinu dana i ti si ovde? S nama?”, izgovori Fabio s izgledom nekog ko mi sprema stupicu. „Ti ovde...”, i uperi prst u pod, „... a ona... Gde je ona?”

„U Veroni”, odgovorim.

„U Veroni”, ponovi Fabio kao da želi da kaže *tu iza ugla*. „Koji si ti govнар! Kad pomislim da bi ovim superbrzim vozovima mogao za tren...”

„... superbrzim i superskupim. Ako kupiš kartu bez ikakvog popusta...”

„Godinu dana si u vezi i imaš zmiju u džepu?”, optužuje me.

„Fabio je u pravu. Pričamo o godišnjici”, nadodaje Paolo.

Šta, kog đavola, briga Fabija i Paola za moju godišnjicu. Na trenutak posumnjam da me zajebavaju. Ali oni se ne smeju. Ozbiljni su. Mislim da su ovo smislili dok sam bio napolju. Luka pokaže bradom.

„A šta ti je, ukratko, rekla preko telefona?”

„Nije se javila.”

„Jao, loš znak”, kaže Fabio s bolnim izrazom na licu. „Čini mi se da ona već *slavi* godišnjicu.”

A onda, da ne bi bilo zabune, napravi vulgaran gest.

Neće me iznervirati. Prvo, zato što je Fabio đubre po vokaciji, a drugo, zato što veza od godinu dana znači postojanost. Poverenje.

„Bar si joj kupio poklon?”, pita Luka.

„Da.” I pre nego što se opet našale na račun zmije u džepu, preduhitrim ih. „Mobilni telefon.”

„Mora da je neki refabrikovani ajfon”, ceri se Fabio. „Pazi, sigurno je to primetila i hoće da te šutne. Ne možeš više nekome da uvališ polovnu stvar, pričamo o prestižu.”

„I pratioci i lajkovi”, dodaje Paolo.

„Prihvatiće poznanstvo samo ako ispod tvojih fotografija ima mnogo lajkova, a onda moraš da je nadigraš.”

„Saru sam, zapravo, upoznao na fakultetu.”

Luka nastupa s iskrivljenim osmehom. „I osvojio si je svojim carskim potezima. Tipa: išao si sat ranije samo da bi joj sačuvao mesto, čak i kad nisi imao predavanja.”

„Nije tačno.”

„Tačno je, care.”

Odlično. I Luka me zajebava.

„Super ste mi vi prijatelji... zamisli samo da ste neprijatelji.”

„Veliki neprijatelji, velika i čast.”

„Da, evo našeg Morinja.”

„Zar to nije govorio Musolini?”, pita Paolo.

„Ne, greška, to svi misle, ali to je rekao Georg fon Frundsberg.”

„Ne seri, Luka, izmišljaš.”

„Ne, stvarno. Ja sam temeljan, zato uvek pre vas kupim najbolje igrače.”

Stvarno je tako. Upija informacije. Ima široko pamćenje, mada selektivno.

Seća se šta je rekao Georg fon Kogajebrija, ali ne zna šta je ručao.

„I šta je govorio Morinjo?”

„Ko zna samo o fudbalu, ne zna ništa o fudbalu.”

„Kakvo sranje”, podsmeva se Fabio.

„Ne”, kaže Luka, „to je očenaš! Ne možeš da gledaš samo u jednom pravcu. Moraš biti pluriugaon.”

Fabio skoro ispljune pivo. „Šta, kog đavola, znači pluriugaon?”

„Da moramo da učimo iz svega što vidimo”, kaže Luka. „I to brzo. Ne samo zato što se mozak posle tridesete sjebe nego i zato što je za mnogo toga već kasno.”

„Imam dvadeset jednu”, podsetim ga. „Ni za šta mi nije kasno.”

„Još ne, ali uskoro će biti”, kaže Luka. „Prema jednoj studiji Instituta za napredno istraživanje mozga, koja je ove godine publikovana u 27. broju *Psikošence*, najviše upijamo u periodu između osme i dvadeset druge godine. Zatim mozak počne da broji dane do penzije.”

„Počinje da me zabrinjava”, kaže Paolo.

„Zabrinutost ne smeš sebi da dozvoliš”, objavljuje Luka. „To je traćenje vremena. Morao bi, zapravo, da se pokreneš. Želiš da naučiš

strani jezik kao da ti je maternji? Suviše kasno, trebalo je to da učiniš do osme godine. Da sviraš klavir? Sa dvadeset si već isključen. Za učenje generalno imaš godinu bonusa. Dakle, pažljivo”, namigne i dotakne jagodicu na obrazu, „ali nemoj da dozvoliš da ti prođe dan a da nešto ne naučiš.”

Spusti se skoro pobožna tišina, kao da je Luka upravo podelio nešto što će nam promeniti živote. Ali uzvišenost se razveje kad Paolo prasne u smeh i Fabio otera Luku u tri lepe.

Ipak, ja sam ostao zaronjen u ove reči.

Zato što, na izvestan način, osećam da su istinite. Sve ima rok trajanja...

A onda, iznenada, kao da mi pritiče u pomoć, zazvoni moj mobilni.

Pogledam ga. Nasmеšim se. Javim se.

„Ljubavi, ćao!”

Pokažem Fabiju jedan lep gest kao da smo na utakmici a on je promašio penal. Odlazim u drugu sobu i zatvaram vrata za sobom.

Dok to radim, u glavi mi odzvanja prva pouka tog dana.

Kad jednom izaberete prijatelje, morate da ih čuvate. Čak i kad izigravaju đubrad.